

Sygn. akt	III AUa 181/18
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 kwietnia 2019 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Ewa Preneta-Ambicka
	Sędziowie:	SSA Irena Mazurek (spr.) SSA Barbara Gonera
	Protokolant	st. sekr. sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **12 kwietnia 2019 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **E. L. i G. L.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawców

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **6 grudnia 2017 r.** sygn. akt **IV U 907/16**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 181/18

Uzasadnienie

wyroku z dnia 12 kwietnia 2019 r.

Decyzją z dnia 2 września 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. stwierdził , że E. L. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek

G. L. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2016 r.

W podstawie prawnej decyzji powołane zostały: art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 5 pkt 5, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 5, art. 8 ust. 11 i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.). W uzasadnieniu zaś faktycznym decyzji organ rentowy naprowadzał, że zarówno przebieg dotychczasowego ubezpieczenia E. L. jak i wyjaśnienia G. L. jednoznacznie wskazują, że do podjęcia współpracy w wyżej wskazanej dacie nie doszło. W tym zaś względzie podane zostało, że E. L. była zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownik od 14 września 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. przez płatnika składek (...) M. P., przy czym za okres od 24 marca 2016 r. do 25 kwietnia 2016 r. pobrała wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy natomiast za okres od 26 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2016 r. zasiłek chorobowy. Zgłoszenie zaś jej do ubezpieczeń społecznych, w tym dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, z tytułu współpracy przy prowadzonej przez męża pozarolniczej działalności gospodarczej nastąpiło w dniu 27 czerwca 2016 r. ze wskazaniem daty 1 lipca 2016 r. jako daty rozpoczęcia tej współpracy, po czym E. L. złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego za okres (...) w związku z ciążą ze wskazaniem „chory powinien leżeć”. Z kolei z wyjaśnień złożonych przez G. L. jasno wynika, że E. L. miała zajmować się m.in. wyceną prac instalatorskich dla klientów, uzgodnieniami technicznymi

z klientami, zapoznaniem się z asortymentem hurtowni, zakupem materiałów niezbędnych do wykonywania instalacji elektrycznych i teletechnicznych, reprezentacją firmy w urzędach, poszukiwaniem nowych zleceń, a te czynności z uwagi na stan zdrowia nie zostały przez nią podjęte, przy czym zgłoszenie E. L. do ubezpieczeń społecznych z tytułu współpracy miało zapewnić świadczenia z zabezpieczenia społecznego związane z ciążą w sytuacji gdy tego rodzaju świadczeń nie gwarantowało jej dotychczasowe zatrudnienie przez agencję pracy tymczasowej, które ustało z dniem 30 czerwca 2016 r.

G. L. jak i E. L. odwołali się od powyższej decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w Krośnie. W odwołaniu z dnia 3 października 2016 r., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez potwierdzenie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego E. L. od dnia 1 lipca 2016 r. z tytułu współpracy, odwołujący się zarzucili, że wbrew stanowisku pozwanego organu rentowego do podjęcia współpracy w dniu 1 lipca 2016 r. doszło, na co wskazuje udzielone w tej dacie E. L. pełnomocnictwo, w oparciu o które w godzinach południowych odbyła ona wizytę w Biurze (...) obsługującym płatnika gdzie przekazała rachunki kosztowe za czerwiec 2016 r., doradzała się w sprawie sposobu dokumentowania rozliczania kosztów wyjazdu służbowego G. L., a także dokonała wpłaty za usługi księgowe biura za miesiąc luty 2015 r. w kwocie 150 zł, co potwierdzać miały zarówno stosowne dokumenty jak i zeznania -wnioskowanej do przesłuchania w charakterze świadka - prowadzącej to Biuro M. C.. Ponadto odwołująca się miała w tym dniu dokonać tłumaczenia i sprawdzenia projektu, a także zakupić walutę na planowany na dzień 4 lipca 2016 r. wyjazd służbowy jej męża. Jednocześnie podniesione zostało, że wizyta lekarska miała miejsce już w godzinach popołudniowych, a także, że już we wcześniejszym okresie, w czasie trwania pracowniczego zatrudnienia E. L., pomagała ona mężowi przy prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, co było konieczne zważywszy, że G. L., oprócz prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, pozostawał w pracowniczym zatrudnieniu i to w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 28 października 2016 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o oddalenie żądania odwołujących się z tych samych względów, które powołane zostały w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, podkreślając raz jeszcze, że już zaświadczenie lekarskie wystawione w dniu 1 lipca 2016 r. z zaleceniem „chory powinien leżeć” potwierdza brak możliwości podjęcia efektywnej współpracy przez E. L.. Jednocześnie organ rentowy naprowadzał, że jej niezdolność do pracy z powodu ciąży trwała nieprzerwanie od 24 marca 2016 r. aż do dnia porodu.

Sąd Okręgowy w Krośnie, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia

6 grudnia 2017 r. (sygn. akt IV U 907/16) oddalił odwołanie G. L. i E. L.. W świetle bezspornych okoliczności faktycznych związanych zarówno

z przebiegiem dotychczasowego ubezpieczenia pracowniczego E. L. , trwającego do dnia 30 czerwca 2016 r., korzystania przez nią nieprzerwanie od dnia

24 marca 2016 r. aż do dnia porodu ze zwolnień lekarskich z powodu ciąży z zaleceniem „ chory powinien leżeć „ zgłoszenia jej przez męża G. L. do ubezpieczeń społecznych z tytułu współpracy od dnia 1 lipca 2016 r. , odbytej w tym dniu 30 minutowej wizyty w Biurze (...) obsługującym płatnika w czasie której przekazała faktury kosztowe , uzyskała informacje o sposobie prawidłowego wypełnienia druku delegacji dla męża jak i dokonała wpłaty kwoty 150 zł (przy odmowie uznania wykonywania przez E. L. w tym dniu pozostałych naprowadzanych w odwołaniu czynności jako nie dowiedzionych), aby następnie po umówionej wcześniej wizycie lekarskiej uzyskać kolejne zwolnienia obejmujące okres już od

1 lipca 2016 r. , dodatkowo przy rezygnacji ze współpracy bezpośrednio po urodzeniu dziecka , sąd pierwszej instancji – w ślad za stanowiskiem pozwanego organu rentowego – uznał , że nie doszło to podjęcia przez E. L. z dniem 1 lipca 2016 r. współpracy przy przeprowadzonej przez jej męża G. L. działalności gospodarczej . Powołując bowiem w ocenie prawnej sprawę art. 8 ust.11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) sąd pierwszej instancji stwierdził , że jakkolwiek powołany przepis nie zawiera legalnej definicji tego pojęcia (współpracy) to jednak w utrwalonym orzecznictwie tak sądów powszechnych jak i Sądu Najwyższego (przy powołaniu m.in. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 134/08 , OSNP 2010/13- 14/170) przyjmuje się, iż musi mieć ona charakter stały i znaczący wkład dla prowadzonej wspólnie przez małżonków działalności gospodarczej.

W świetle więc powyższego nie można uznać za tak rozumianą współpracę podjętych przez E. L. jednorazowych i krótkotrwałych działań w dniu 1 lipca 2016 r. , nadto w sytuacji gdy wnioskowała ona o przyznanie jej zasiłku chorobowego już od tej daty , a więc przyznając tym samym , że była niezdolna do wykonywania współpracy. W podstawie prawnej wyroku powołany także został art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 6 grudnia 2017 r. zaskarżony został przez odwołujących się E. L. i G. L., którzy w apelacji

z dnia 12 lutego 2018 r., wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie żądania odwołania zarzucili, że wbrew stanowisku sądu pierwszej instancji zgłoszenie E. L. do ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego

z tytułu współpracy nie miało charakteru pozornego, o czym świadczą podjęte przez nią w dniu 1 lipca 2016 r. czynności nie ograniczając się przy tym - jak błędnie przyjął Sąd Okręgowy w Krośnie - jedynie do 30 minutowej wizyty w Biurze (...), ale także do wystawienia polecenia wyjazdu służbowego dla G. L. , zakupu waluty na ten wyjazd , czy sprawdzenia i przetłumaczenia projektu ,co potwierdzać miały stosowne – mające zalegać w aktach sprawy- dokumenty. Apelujący podnosili także , że zaskarżony wyrok narusza Konstytucyjne uprawnienie E. L. do zabezpieczenia społecznego , a ona sama jest dyskryminowana ze względu na ciążę i macierzyństwo. Jednocześnie skarżący podkreślali że w sytuacji pracowniczego zatrudnienia powstanie niezdolności do pracy nawet w pierwszym dniu pracy nie pozbawia ochrony ubezpieczeniowej, co winno mieć także swoje przełożenie na sytuację osoby współpracującej z prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą. Ta zaś okoliczność- zdaniem skarżących -uzasadniać miała zgłoszony przez nich końcowy wniosek o skierowanie stosownego w tym zakresie pytania prawnego do Sądu Najwyższego.

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na apelację z dnia 5 marca 2018 r. wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej, przy zasądzeniu od skarżących kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wg norm przepisanych, aby ostatecznie na rozprawie apelacyjnej w dniu 12 kwietnia 2019 r. zrezygnować z tych kosztów (v. k- 59 oświadczenie pełnomocnika ZUS).

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację E. L. G. L. , zważył co następuje;

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Zaskarżony bowiem wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 6 grudnia 2017 r. jest – wbrew zarzutom zaskarżenia - wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Przed wszystkim już na wstępie zgodzić się w zupełności należy ze stanowiskiem sądu pierwszej instancji co do tego, że przewidziane w art. 8 ust. 11 ustawy

z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz.300zm.) pojęcie współpracy , skutkujące obowiązkiem ubezpieczeń społecznych , rozumiane być winno jako stała pomoc współmałżonka ,

o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności gospodarczej tj. takim bez którego stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu jaki zapewnia ich współdziałanie przy tym przedsięwzięciu (tak m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2008 r., II UK 286/07, OSNP 2009/17-18 /241). W tym więc kontekście niezależnie od zakresu podjętych przez odwołującą się E. L. w dniu 1 lipca 2016 r. czynności (a więc nawet gdyby obejmowały jeszcze dodatkowo- poza te przyjęte przez sąd pierwszej instancji - wypełnienie polecenia wyjazdu służbowego , zakup waluty czy przegląd projektu) stwierdzić należy, że nie przerodziły się one w stałą współpracę (co więcej po urodzeniu dziecka odwołująca się została wyrejestrowana przez męża z tego tytułu ubezpieczenia społecznego i współpracy tej nie kontynuowała), a twierdzenia samego G. L. o tym , iż niejednokrotnie także wcześniej korzystał z pomocy żony w tym zakresie, uzasadnia tezę, że była to jedynie okazjonalna zwyczajowa pomoc jaką świadczyła E. L. mężowi przy prowadzonej przez niego działalności gospodarczej , będąca konsekwencją obowiązku małżonków do wzajemnej pomocy oraz współdziałania dla dobra rodziny którą przez swój związek założyli (art. 23 i art. 27 k. r. o.). Trafnie także podnosił pozwany organ rentowy w całym toku postępowania – co także podkreślił sąd pierwszej instancji -, że za brakiem obiektywnych możliwości podjęcia przez odwołującą się z dniem 1 lipca 2016 r. współpracy świadczy dobitnie samo zaświadczenie lekarskie o jej niezdolności do pracy od ww. daty z zaleceniem „chory powinien leżeć „, przy czym , co istotne , uzyskane w sytuacji ciągłego korzystania przez E. L. ze zwolnień lekarskich już od 24 marca 2016 r. i umówionej przez nią już uprzednio na dzień 1 lipca 2016 r. kolejnej wizyty lekarskiej .O tym zaś, że zgłoszenie E. L. do ubezpieczeń społecznych z tytułu współpracy miało stanowić jedynie zapewnienie jej ochrony ubezpieczeniowej w związku z ciążą (co oczywiście samo w sobie nie jest zabronione , ale uzasadnione jedynie wówczas gdy faktycznie realizowany jest tytuł ubezpieczenia) , stanowi jednoznacznie treść oświadczenia G. L. z dnia 9 sierpnia 2016 r. , złożonego na użytek postępowania wyjaśniającego przed ZUS (v. k- 10 akt organu rentowego, pkt 3 ww. oświadczenia). W tym więc kontekście trudno uznać za zasadny zarzut zaskarżenia naruszenia art. 67 Konstytucji RP jak również brak jest jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych do wnioskowanego przez apelujących wystąpienia do Sądu Najwyższego z zapytaniem prawnym (tu jedynie końcowa uwaga ,że nie można też czynić jakiegokolwiek analogii pomiędzy ubezpieczeniem pracowniczym , a tym z tytułu współpracy).

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów i na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak sentencji.

ZARZĄDZENIE

1/ (...) G. L.,

2/ (...)

3/(...) (...) (...)–(...) (...) (...)